Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

Ab ignotis abstinendum

urn:nbn:de:bsz:31-101049

Visual Library

AB IGNOTIS ABSTINENDVM.

Animacula quædam, & in his apes, araneæ, formicæ, conchæ, denique ſaxa & lucernæ, tempeſtatem quidem præſentiunt, ſignisque non obſcuris eandem indicant; humani verò ingenij tanta eſt tenuitas, ut non modò futura non proſpicere, verum ea quæ ante pedes ſunt videre vix poßit. Cui malo obviam euntes prudentiores mortalium, ad omnia, quæ inopina nobis obveniunt, non niſi pedetentim ac lento gradu accedendum eſſe ſedulò monent, cum nova omnia inſignem vim nocendi habeant, ſi illotis (quod dicitur) manibus attingantur. Vtiq; cùm bruta inſolitum quiddam ac præter ipſorum morem aggrediuntur, mergi videlicet ſtagna aut maria fugiunt, formicæ ova proferunt, lambrici è terrâ fugiunt, futuræ tempeſtatis iudicium eſt. Sic ubi homines novum aliquid ac præter ſolitum moliuntur, plerumque aliquid monſtri alere comperies. Tibi ſi laqueos iſtos animus eſt vitandi, attentus ſuſpenſusque ambula, &, ſi Senecam audis, nihil, niſi quod in oculos incurrit, manifeſtumque erit, crede. Prudentis enim eſt, ait Tacitus, tuta ac præſentia, quam nova ac periculoſa malle.

Veelderley gedierten, ſelfs vande geringſte, als byen, mieren, ſpinnen, moſſels en diergelijcke, werden het toekomēde onweder niet alleenlijck ghewaer, maer wijſen oock het ſelve met eenighe voorteyckens aen. Het menſchelijc vernuft daerentegen is ſo ſchrael, dat het meerendeel niet alleenlijck geen toekomende dingen en weet t'ontdecken, maer ſelfs geen ſaken die voor oogen ſijn recht t'onderſcheydē. Om waer in te voorſien, is geraden geenderhande nieu voorvallende ſaken aen te ſlaen, anders als met loode voeten, en geoeffende ſinnen, dewijle mē ſick aen nieuwicheden niet dan al te lichtelick en vergrijpt: alſo onder de ſelve veel-tijts eē boefjen plach te ſchuylē. VVanneer het ghedierte buyten ghewoonte yet aenrecht, den duyckelaer namentlijc uyt het water loopt, de mieren haer eyers hier en daer ſlepen, de pierē uyt der aerden vluchten, ſo volchter gemeenlic quaet weder. Oordeelt mede ſoo van het doen der menſchen, en dien volgende, na den raet van Seneca, kruypt in geen gat, of ſieter deur.

CORN. GALLVS.

Eventus varios res nova ſemper habet.

HORAT. LIB. 1. EPIST. 16.

Cautus enim metuit foveam lupus, accipiterque
Suſpectos laqueos, & opertum milvius hamum.

1. CORINT. 7. 5.

Dat u de Satan niet en verſoecke, om uvve onmaticheyts wille.

VVAt gaet den bockx-voet aen het vyer te willen raecken,
En van de felle vlam een ſpel te willen maecken?
Daer is in alle dingh, daer is een vaſte maet,
En tis een wiſſe feyl al wat daer over gaet.
Oock reyne liefde ſelfs komt leelick uyt te vallen,
Als yemant die miſbruyckt in ongheregelt mallen.
Want als een echte man is geyl in ſijn bedrijf,
Hy valt in hoerery oock met een eyghen wijf.

Ne quid nimis.

PAn, ſatis eſt, modico caleat ſi corpus ab igne,
Quid, miſer! in flammas & tua damna ruis?
Omnis amor vehemens, malus eſt; nimis vxor amare,
Et puer, & genetrix, & pater ipſe, poteſt.
Omnis in alterius (procul hinc prætextus amici)
In propriâ nimius conjuge ſordet amor.
Ni modus, & ratio juvenilibus imperet auſis,
Quiſquis es, in propriâ conjuge mœchus eris.

Et choſes bonnes ont leur exces.

APproche toy du feu, mais touche pas la flame;
L'exces d'amour n'eſt bon, non meſmes en ſa femme:
Qui ſe comporte au lict plus mollement, que fault,
Au milieu d'un amour ſacré ſe faict ribauld.

NE